

BUNUL ECONOM

REVISTĂ PENTRU AGRICULTURĂ, INDUSTRIE ŞI COMERCIU

ORGAN AL: „Reuniunii Economice din Orăştie” şi „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului”.

ABONAMENTE:

Pe an 4 coroane (2 fl.); jumătate an 2 cor. (1 fl.)
Pentru România şi străinătate 15 lei pe an.

A P A R E:

În fiecare Duminică.

INSERTIUNI:

se socotesc după tarifa, cu preţuri moderate
Abonamentele şi inserţiunile se plătesc înainte.

Societăţile ţărăneşti în Danemarca.

(Urmare şi fine.)

Scutul de dimineaţă în-
rumeneşte la om, faţa şi-i
lungeste viaţa; cu somnul
însă nu să fac car şi boi!

Iată starea de înflorire a unor din
ele în timpul cel mai scurt:

Societăţi cooperative de lăptărie.
(Andelsmejeri) Societăţile de lăptărie au
început la 1880, când 30 lăptării par-
ticulare au cerut a fi cooperative. Delă
1880—1897 s'au înfiinţat 1145 dintre
care 1046 aveau 148 mii membri, şi
au produs în anul 1902 suma de 3960
milioane funţi lapte, cari au dat 150
milioane funţi unt, vânzându-se (numai
untul) cu 142 milioane coroane. (O co-
roană Daneză valorează 1,39 bani, iar
un funt cât o jumătate kgr.). Să se
noteze, că nici o instalaţie de lăptărie,
oricât de modestă ar fi, nu costă mai
puţin de 30 mii coroane. Compania de

lapte din Kopenhaga (la care au făcut
studii de sterilizarea lăptelui) ferbe în
fiecare zi lapte dela 4000 vaci şi vinde
zilnic în oraş 300 funţi lapte. Instalaţia
lăptăriei »Trifolium» din Haslev (cea
mai mare lăptărie din Nordul Europei)
a costat un milion şi jumătate coroane.

*Societăţi pentru împachetatul şi
exportul untului.* În privinţa fabricaţiunii
şi exportului untului, Danemarca n'are
nici o rivală pe lume. Untul Danez este
cel mai căutat pe pieţile lumii şi cel
mai bine plătit. În 1902 s'a exportat
numai în Anglia 173.613.135 milioane
funţi unt, iar în întreaga lume 181.942.979
funţi, aducând ţării un venit de
188.300.119 milioane coroane.

Societăţi cooperative de măcelărie.
(Andelssvineflaughterie) Sunt 29 măcelării
cooperative, capitalul de instalaţii e de
şase şi jumătate milioane coroane. În
Ianuarie 1903 măcelăriile au avut 65.824
membri. Delă 1887, decând s'a înfiin-
ţat prima măcelărie s'au tăiat 8.174.737
porci, cu o valoare de 541.160.000

coroane. Numai comerţul slăninei a
adus în 1902, suma de 71 milioane
coroane.

Exportul cooperativ de ouă. (Æg
Export). El a început în 1895. Invăţă-
toriul Møler (care ne a dat multe des-
luşiri folositoare) şi d-l Severin Jorgen-
sen, sânt primii fondatori ai societăţilor
pentru export de ouă. Societatea sci-
cietăţilor unite cu sediul în Copenhaga
are 475 cercuri (societăţi filiale) cu 33
mii membri. Această societate a vân-
dut în 1902 ouă de 4½ milioane co-
roane, iar cea din Odense (capitala
Fioniei) exportă pe an ouă de 10
milioane coroane. E uimitor ce am vă-
zut în acest vast local unde zeci de
lucrători lucrează ziua şi noaptea la
controlul, împachetatul şi transportul
ouălelor.

Societăţi de consumaţie. Sunt în
prezent în Danemarca 900 societăţi de
consumaţie cu 140—150 mii membri
şi cu un capital de 27—30 milioane
coroane în afaceri anuale. Societatea

F O I Î A

Părăsitul.

Vântul adie, luna luceşte,
Stelele b'ânde plutesc uşor
Şi eu stau trist la a ta poartă,
Aşteptându-te cu mare dor.

Dar a ta faţă nu se iveşte,
Nici nu s'aude paşul uşor,
Nici vocea-ţi lină melodiasă,
Nu se aude cântând de dor.

Însă d'odată, par'că mi vorbeşte,
Luna ce lucea pe orizont,
Zicându-mi: »Fug! lasă această poartă,
Căci de mult e uitat al tău amor!»

L. Sântămbrean
inv. gr.-or.

Scopul realizat.

În a Sibiului cetate
E un lucru mare şi foarte,
Căcum s'a realizat
Scopul de mult aşteptat

Scopul ce a fost basat
De Andrei cel neuitat;
Care ca Metropolit,
Chemarea şi-a'nplinit.

Punând baza însemnată,
Ca cu timpul să se facă,
Spre a Românilor fală.
O măreaţă catedrală

Acum scopul s'anplinit
Sub Ioan Metropolit,
Pe care Domnul să'l trăiască!
Mulţi ani să ne stăpânească
Ii deplină sănătate,
Spre'n bunarea sorţii noastre!

Idem.

O POVESTE.

Era odată un flăcău frumos. Dânsul
era sărac şi ar fi avut mare plăcere să ajungă
bogat, dar fără multă trudă.

Se duse la un om al pădurei, care cu-
noaşte toata comorile ascunse prin impejurimi
şi-l rugă să-i arete şi lui una.

Bătrânul zice:

—Eu cunosc o comoară mare, dar e
păzită de un bălaur groaznic; va trebui mai
întâiu ca să birueşti pe acest bălaur.

—O! dacă e numai atâta! zise tânărul.
Şi porni pe drumul ce-i arăta se bă-
trânul.

Când ajunse la peşteră şi văzu balaurul,
care cu adevărat era înspăimântător, îşi perdu
tot curajul.

Voi să plece de acolo, dar bălaurul
îi zise:

—Stai, frumosule tânăr, eu vreau să-ţi
dau comoara de bună voie, dar cu o su-
gură condiţie.

—Care?

—Să mă iei şi pe mine d'impreună cu
comoara ce-ţi dau.

Flăcăul se scărpină după ureche şi se
gândi mult. În sfârşit lăcomia de avere birui
în sufletul lui toate celelalte doruri. Luă co-
moarile d'impreună cu dihania de bălaur şi
le duse acasă.

Morala: Aşa ceva se petrec şi în zi-
lele noastre. Cine vrea avere s'agonisească,
Zi şi noapte cu zel să muncească.

de consumație din Copenhaga, al cărui președinte e d-l Severin Jorgensen, (un bătrân foarte cult, care a avut ambiția să ne conducă prin acest vast magazin, unde 300 persoane se ocupau cu împachetarea lucrurilor vândute, și care ne a oferit și câte o valoroasă lucrare asupra societăților de consumație daneze) a vândut în 1904 mărfuri de 17 milioane coroane; iar în 7 ani de existență au vândut de 82,3 milioane coroane. Această societate întreprinde comerț cu toată lumea. Ca mărfuri românești au găsit numai porumb și vin.

Societăți de asigurare. Sunt 71 societăți, dintre care cea mai mare a ajuns în 1902 la un capital de 3 250 milioane coroane. Cele 69 societăți de asigurare a averilor țărănești lucrează cu 1.551 milioane coroane. Aceste bănci (afară cea de incediu) are 4.800 milioane coroane, s'au $\frac{1}{4}$ din avutul național total al Danemarcei.

Societăți de credit. Aceste societăți au avut în 1903 o valoare de 786,8 milioane coroane, cu fond de rezervă de 31,5 milioane coroane. Numai o singură societate a făcut într'un an împrumuturi de 300 milioane coroane.

Alte societăți. Afară de aceste societăți, Danemarca mai posedă 9 mari societăți cu foarte multe filiale pentru cumpărarea și vinderea în comun a cerealelor și a furagiilor; altele pentru creșterea cailor și exportul lor, pentru creșterea păsărilor, etc, etc, despre care voi reveni în viitor.

Toate aceste societăți cu capitalele lor, trebuie să se raporteze numai la cei 1.490.635 locuitori țărani, cari aproape singuri fără amestecul orașenilor alimentează și administrează aceste mari societăți și numai atunci ne putem convinge de valoarea hărniciei, economiei și a fericeii țaranului danez, care e neîntrecută de nici un alt țaran pe lume.

Opera acestor țărani e foarte mare și cel puțin în parte ar trebui să ne stea ca pildă pentru îndreptarea tristei stări în care trăiește țaranul Român.

Rolul oamenilor mari ai țării și al iubitorilor țărănimii se impune fără întârziere.

Panaft I. Volănescu.
Băile Sărata-Monteoru.

Cunoștințe folositoare pentru un econom.

Când am primit din partea proprietarului și editorului acestei foi invitația, ca se scriu și eu ceva economic

pentru cetitorii «Bunul Econom», nu am făcut-o din ambiție, că doar aş dori ca numele meu se figurează și în foaia aceasta, ci am făcut-o din dragostea curată, că o am cătră economi, ca adevărat să-i pot ajuta și eu câtăși de cât cu modestele mele cunoștințe economice, pe cari le propoveduesc acum mai bine de 20 ani.

Cunoștințele economice sunt în ziua de astăzi tot așa de lipsă pentru un bun econom, ca și «pâinea cea de toate zilele». Precum cerem în rugăciune Domnului, ca pâinea aceea se ni-se deie în toate zilele, nu ne vine să ni-se pună pe masă, ca se o mâncăm numai de a gata, tot așa nu ne vin nici cunoștințele economice dela sine singure în mintea noastră, ci trebuie se ni-le căutăm și însușim noi înșine.

În ziua de astăzi, când nu mai călătorim pe jos sau cu carul, ca mai înainte, ci cu trenul, care ne duce ca vântul dintr'un loc într'altul, ear gândurile noastre ni-le poartă fu'gerul prins în drotul dela telegraf, avem niște pretini foarte buni și credincioși și pentru răspândirea cunoștințelor economice. Acești prietini buni și credincioși sunt foile noastre economice, de cari acum avem mai în fiecare ținut câte una.

Mai înainte de asta cu 20 de ani, nu aveam nici un pretin de acestia, care se ne povățuiască și sfătuiască în lipsele noastre economice, ci aceea ce biet ne putem câștiga erau numai sfaturile părinților și ale bunilor nostri vecini și cunoscuți din nemijlocita noastră apropiere, cu cari de sine se înțelege, că încă nu prea puteam ajunge așa departe, de oarece nici ei nu știau mai mult ca noi. Cel mult, dacă erau mai pățiți ca noi astfel ne spuneau învățăturile din pătân ile lor.

Prietinii nostri din ziua de astăzi sunt mai cu minte, pentru că ei au trecut prin școale mai înalte, cari din pomi pădureți ce erau mai înainte, au devenit niște pomi roditori, cari cu poamele lor bune și gustoase alină foamea și setea celor ce îi caută și-i primesc cu drag în casele lor.

Unii din economii nostri nu s'au putut deștepta până acum, ca se poată cunoaște mai de aproape pe acești pretini, alții mai reuțacioși, deși poate că-i cunosc, când vin la casele lor le închid ușile și nu-i lasă se între la ei. Sub astfel de împrejurări, se nu ne prea mirăm apoi, că un popor de trei milioane de suflete, cum suntem noi Românii din Ungaria, nu e în stare se susțină și ocrotească cum se cade pe bunii săi pretini, și acestia sunt siliți se trăiască mai mult din mila oamenilor buni de inimă, decât după vrednicie muncii lor.

Dar se-i lăsăm pe unii ca aceia, cari nu vreau se ne primească în casele lor, în știrea Domnului; se-i lăsăm, ca

se alerge peste țări și mări îndepărtate după nălucirile lor, se-i lăsăm până se va sufla Arhanghelul din cer cu trâmbița cea de deșteptare ear noi se ne vedem de treaba noastră, și vedem de ce cunoștințe folositoare ar avea psi un bun econom, ca se nu fie siliți să-și vade sau părăsi moșioara sa moștenită dela părinți.

Un bun econom trebuie să aibă cunoștințe temeinice despre chivernisirea casei și a economiei sale. Pe acestea se le știe conduce atât de înțelepțeste în cât se-i aducă nu numai lui mulțămire și îndestulare, ci și celorlalți membrii din familie. Se nu suferă ca să se încuibeză în casa sa nici un fel de mândrie (lux), fie aceea în haine, fie ea în mâncări sau beuturi pentru că mândria a făcut pe mulți economi cu stare și averi frumoasă, de au luat lumea în cap și multe moșioare românești au ajuns din pricina aceia de s'au vândut cu doba.

Un bun econom trebuie să aibă cunoștințe temeinice despre toate ramurile laterale ale economiei de câmp și vite pe cari apoi trebuie să le cultive și în economie sa într'o măsură mai mare sau mai mică și după cum îi sunt și împrejurările economice, în cari trăiește.

Dacă fiecare econom ar avea astfel de cunoștințe, nu ni s'ar mai da prilejiu se vedem ca cum vedem astăzi, pe celea mai multe locuri, grădini destul de mari și potrivite culturai pomilor, că stau goale, ba unele în loc de ierburi bune pentru facerea fânului, produc numai cucute, scăeți și alte burueni nefolositoare, ci am vedea pomi roditori în ele, cari apoi prin poamele lor nu numai că ne-ar face multă plăcere, dar am mai putea stringe chiar și ceva părare din vinderea poamelor de prisos.

Dacă economii nostri ar avea astfel de cunoștințe nu ar îngădui nici chiar soțiile lor ca pe timpul sămăntului și al săditului legumilor în grădini se stee cu ciaturile pe uliță în povești, ear când le trebuie ceapă, salată, crastaveți, ardei, ridichi, verze, sau alt soi de legumi, să alerge numai cu crețerușii la Sărbii și Bulgarii, cari astăzi cutreeră nu numai piețele orașelor mai mari, ci au dat năvală chiar și asupra satelor, de unde se întorc apoi cu părare destul de frumoase pentru câteva verdețuri, pe cari și ele pe lângă puțină osteneală, le-ar fi putut cultiva în grădinuțele lor de pe lângă casă.

Dacă economii nostri ar avea cunoștințele economice de lipsă, nu ar cultiva în economiile lor de câmp numai câte un tel — sau două de bucate, ci mai multe feluri, ear din acestea ar alege mai cu seamă pe acelea, cari re- cer mai puțin de lucru dar la vânzare totuși se plătesc destul de bine.

Un bun econom s'ar întocmi și economia vitelor după aceea a câmpului și nu ar ținea mai multe vite ca câtă

moșie are. Nu ar ținea vite de un soi prost, pe cari la vânzare nu poți câpata nici măcar cheltuielile avute cu întreținerea lor, ci ar ținea de cele de un soi mai bun și ales, cari mai tot deuna se caută pentru cumpărare și se plătesc și mai bine tot-odată.

În legătură cu economia vitelor mai mari, un bun econom ar trebui să țină, să crească și de cele mai mărunte cum sunt oile și porcii. Despre eaie ziceau încă și străbunii nostri «*că nătrește și încălzește*», ear porcul este privit în ziua de astăzi, ca și comoara în care pe fiecare zi pui filer de filer, până când colo pe toamnă sau la Crăciun te pomenești că ai capital mare și prețios.

Atară de acestea două soiuri de animale, un bun econom sau mai bine zis economă, ar mai putea ținea și crește în economia sa și galițe într-o măsură mai mare ca până acum, dela cari suntem «*tot cu banul în mână*», după cum se zice, fiind că neguțătorii de ouă și galițe străbat acum și satele cele mai ascunse, numai ca să poată cumpăra de acelea.

Unde rămâne stupăritul, cultura vermicilor de mătasă, precum și alte ramuri laterale de economici de câmp și vite, cari cultivate cu îngrijire și înțelepțește ar putea spori într'un mod însemnat venitele economice și ale celui mai simplu econom, înlesnindu-i și înzozorindu-i astfel traiul și aici în țara sa unde s'a născut și a crescut, ca se nu mai fie silit a lua băta de călătorie și a pleca peste țări și mări la America, unde acum a mai «*înțarcat murgana*».

Despre toate acestea ramuri laterale ale economiei, vom da și cetitorilor «*Bunul Econom*» îndrumările și sfaturile de lipsă, cari dorim se aște și aici un pământ bun și roditor, ca astfel se poată incolți, crește și aduce roduri îmbelșugate tuturor aceloră ce le vor urma.

Scoreiu în Iulie 1905.

Ioan Georgescu.

Industria agricolă din Dobârca.

Mare bucurie ne-a cuprins pe noi Dobârcanii aflând, că «*domnii dela agricolă*» vor veni Duminecă la 2 Iulie n. în comuna noastră la o întrunire agricolă. Dacă mare a fost a noastră bucurie la sosirea «*domnilor nostri*», cu atât mai mare le-a fost, a trebuit să fie întristarea conlocuitorilor nostri Sași, cari de aci înainte nu se mai pot mândri, că numai «*domnii lor*» îi caută până și de 2-ori pe an, că acum ne-am avut și noi pe «*domnii nostri*», cari pentru noi au venit, pentru noi au asudat și cu noi au stat de vorbă, și ne-au dat povețe pe cari dacă le vom

urma, binecuvântare va intra în gospodăria noastră.

Oaspeții nostri din acest privilegiu au fost între alții: vice-presidentul Reuniunii dl I. Chirca, membrii din comitet Petru Draghiș, Romul Simu și secretarul Vic. Tordășianu, ear' din Mercurea dl protopop Păcurar, directorul de bancă D. Vulc, avocatul Dr. Ghiță Măcelar, cancelistul Blaga, măcelarul G. Muntean, propr. Albu învățătorul Nic. Iosif din Aciliu și alții.

Intrunirea s'a ținut în sala mare a noului edificiu școlar, zidit pe bani câștigați prin înțelepciunea dlui P. Draghiș, pe când era prim-pretorul cercului Mercurea și a decurs astfel:

La oarele 11^{1/2}, a. m. vice-presidentul deschide întrunirea prin o vorbire instructivă, în carea arată cum ar trebui purtată economia preste tot în ziua de astăzi, ca să se renteze și în deosebi arată ce ar trebui să întreprindă populațiunea noastră din Dobârca, pentru ca conform împrejurărilor locale să poată progresa în cele economice. S'a întreținut mai pe larg asupra culturii pomilor în grădini și livezi, arătând cu rumăroase argumente puternice cum și-ar putea îmbunătăți locuitorii acestei comune starea lor actuală.

A vorbit apoi dl *Nicolae Iosif*, despre cultura viilor. Ca și tema despre pomărit, așa și aceasta a fost de actualitate, de oare-ce viile comunei de vre-o 10 ani sunt atacate de filoxeră și în chipul acesta isvorul principal de câștig al locuitorilor, este aproape sec. Ca unul ce a luat parte la un curs de viierit al statului, dl Iosif stăpânește pe deplin materialul, ce a avut de tractat și de acea conferența a avut un efect foarte mulțămitor asupra celor prezenți.

Precum aflu dl Iosif își va continua câștigarea cunoștințelor din viert la un nou curs, ce se va ținea în toamnă. Reuniunea agricolă îi îmbiase dlui Iosif la cursul din Aiud un modst ajutor bănesc anume din fondul creat de secretarul Tordășianu pentru viert și speranță avem, ea va mai aduce jertfe în aceasta cauză, dat fiind că dl Iosif s'a dovedit un bun, practic și popular prelegător din viert. La dreptul vorbind rar o conferență mai acomedată pentru cultivătorii de vii, ca a dlui Iosif.

Al 3 lea prelegător, dl Simu, binecunoscut obștei noastre și ca vorbitor popular și ca autor, ne a adâncit prin o vorbire înțeleaptă și populară în cultura albinelor, acest nesecat și bogat izvor de câștig pentru fiecare econom.

Cum acești 3 vorbitori ne-au arătat nouă căi și mijloace de introdus în economia noastră, secretarul Reuniunii dl *Vic. Tordășianu* a ținut se ne spună, că pentru a ajunge cu mai multă în-

lesnire la mijloacele indicate, este neapărat să ne *învățăm*, să punem umăr la umăr și îndeosebi să ne alcătuim o astfel de însoțire, care să ne sară în ajutor atunci când avem trebuință, să ne dea ajutorul în măsură în care avem lipsă de el și toată aceste cu puțină cheltuială. De mare preț pentru noi ar fi o însoțire de credit sâtească, sistem Raiffeisen, alcătuită de noi și condusă de noi însine.

Toate 4 conferențele au fost ascultate cu mult interes, luând parte la discușiunile ce au urmat și dând povețe folositoare dl protopretor și membru în comitetul Reuniunii Petru Draghiș și dl protoprezbiter Păcurariu.

Avem nădejde, că ideile sămănate de conferențari au prins în pământ bun și astfel vor răsări, crește și aduce rod, cu atât mai mult, că poporului i-s-au distrebut și număroase cărți din editura Reuniunii, cum și o coșniță mobilă de stupi împreună cu toate recuizitele neapărat necesare.

S'au înscris 10 membri noi, cari, împreună cu conducătorii lor, dl preot Ivan, învățătorul Ivan, fruntașul Nedela etc., s'au angajat a stărui pentru realizarea celor propoveduite, anume: înființând o însoțire de credit sâtească sistem Raiffeisen, o pepinieră pentru cultura vieți americane și altoirea ei, o școală de pomi, etc.

După sfârșirea afacerilor oficioase o parte a celor prezenți la întrunire au fost primiți și tractați în ospetala casă a dlui Nedela.

De încheiere amintesc, că oaspeții nostri la sosire au fost binevenți de harnicul învățator N. Ivan, ear' mulțumita pentru ostenele le-a adus-o protoprezbiterul Păcurar, care ne-a dorit tuturor o la revedere cu bine la expoziția de poame din Mercure.

Acelaș «eu».

Situația tesaurului public în România.

Direcțiunea generală a Comptabilității de pe lângă Ministeriul financelor a publicat situațiunea tesaurului la 30 Aprilie 1905. Acest document cuprinde rezultatele obținute în prima lună a exercițiului curent 1905—1906 precum și gestiunea bugetară a celor 13 luni expirate din exercițiul 1904—1905.

Incasările Tesaurului în contul primei luni a exercițiului în curs sunt de lei 14.664.651,08 cu 1.237.677 lei 35 bani mai puțin de cât în luna Aprilie 1904.

În ceea ce privește plățile, în prima lună a exercițiului curent nu s'a efectuat decât pentru suma de 10.064.073 lei 58 b. cu 7.744.818 lei mai puțin decât în epoca corespunzătoare a anului trecut.

În ceea ce privește exercițiul 1904—1905 care se va închide peste cinci luni, încasările efectuate de 1 Aprilie 1904 până la 31 Martie 1905 au atins cifra de 213.753.367 lei 80 față de 231.415.621 lei 47 în epoca corespunzătoare a exercițiului precedent, adică cu o deferență în minus de 17.662.253 lei 67 bani.

Considerate în parte, vedem că afară de Monopoliurile Statului și de veniturile ministerului de războiu, toate celelalte categorii de venituri nu au dat ca încasări decât 90% din evaluările bugetare.

În ceea ce privește plățile, ele s'au urcat în perioada considerată la cifra de 242.127.765 lei contra 219.849.799 lei 68 adică augmentare a plăților privește mai cu seamă Ministerul de războiu care a avut credite suplimentare în sumă de lei 19.402.490 și 61 bani.

În resumat, situațiunea exercițiului 1904—1905 se încheie la 30 Aprilie cu un excedent de plăți de 1.307.169 lei 43, cifră aproape neînsemnată și de natură a liniști grijele ce inspirau rezultatele de până aci ale acestui exercițiu.

după „Curierul Financiar”

Dela

„Reuniunea de agricultură din c. Timiș”

Raportul anual al Reuniunii prezentat la adunarea generală de primăvară ținută în 26 Iunie stilul n. a. c. în Timișoara.

Onorată adunare generală!

Din cauza că presidiul reuniunii noastre în timpul din urmă a luat hotărârea, ca rapoartele anuale despre activitatea reuniunii în viitor numai în intervale de 3 ani să se publice și tipărească mai pe larg în volumuri corespunzătoare, direcțiunea în conformitate cu această hotărâre a abstat în anul acesta dela publicarea raportului mai detaliat în modul obicinuit de până acum și-și permite a prezenta de astă dată onoratei adunări generale raportul despre activitatea reuniunii în anul 1904/5 mai pe scurt și în extras în următoarele:

Seceta mare din anul trecut și în urma acestia recolta slabă a grâului și cucuruzul și lipsa mare de nutreț a cauzat o stare atât de critică economică, care de zeci de ani încoace nu sa mai repetat în țara noastră și care nu numai pe econom la adus în o stare foarte deplorabilă ci a pus și pe factorii și forurile chemate de a lucra pentru binele și înaintarea economiei în mare îngrijare.

În astfel de împrejurări triste reuniunea noastră și-a știut chemarea și ea a fost cea dintâiu dintre toate reuniunile agricole din țară, care a în-

intat petiție urgentă la ministeriul de agricultură, ca acesta să oprească exportul nutrețului pentru străinătate să împărtească între economi nutreț și sămânțe și să permită întreprinderea de lucrări mai mari pe teritoriul comitatului pentru ca cei lipsiți să fie angajați la lucru și săși poată câștiga pâinea de toate zilele.

Ministrul de agricultură deși la început sa arătat ceva mai rezervat, totuși mai târziu simțind starea deplorabilă din toate ținăturile țării a început o acțiune contra crizei atât de mare și cu rezultate atât de înbucurătoare economii din comitatul nostru, și cu deosebire țărani cu pământuri mai mici, au avut destulă ocaziune a gusta din favorurile acestei acțiuni saluta redolvitate în comitat prin reuniunea noastră.

Acțiunea contra crizei în carna 1904/5.

Pentru delăturarea lipsei de nutreț reuniunea a esoperat pentru economii comitatului nostru fân și țărițe cu preț redus.

Fân s'a comandat cu totul 6870 măj metrică, care tovarășilor agricole comunale sa distribuit cu prețul de 6 coroane 70 filleri majă metrică, ear proprietarilor mari cu prețul de 7 coroane. De observat este, că prețul fânului în piață pe vremea aceea era 14 coroane.

Reuniunea a împărțit mai departe între economii lipsiți din comitat 126 vagoane țărițe și urzială de orz de calitate primă cu prețul tare moderat de 7 cor. 78 filleri majă metrică, cu cari economii nostri au fost foarte mulțamiți. În lipsa sămânțelor de primăvară au apelat 196 comune s. tovarășii agricole la reuniune pentru esoperarea sămânțelor trebuincioase cu preț moderat. Sau comandat cu totul:

sămânță de cucuruz	1715236	măj metr.	á	12	cor.
„ „ cartofi	1432745	„ „	„	550	c.
„ „ trifoiu	13542	„ „	„	160	c.
„ „ lucernă	7585	„ „	„	100	c.

Colecțiunea comandărilor, esoperarea nutrețului și a sămânțelor comandate la ministeriul de agricultură, apoi distribuirea acestora între economi au dat biroului central al reuniunii mult lucru și a răpit o mare parte a activității: funcționarilor specialiști pentru timp mai îndelungat.

(Va urma)

Serate de-ale meseriașilor români.

Bogată în roade, „Reuniunea soldailor români din Sibiu”, adaugă zi cu zi la avutul seu. Lucrarea nentreruptă ține la un loc pe meseriașii noștri și dragostea de a munci pentru binele obștesc, dragoste cărea prezidentul nostru Tordășianu de apururea îi dă expresie, prinde tot mai trainice rădăcini în inimile tuturor celor chemați a munci

cu dorul omului de a săvârși binele, fiindcă este bine. Joi la 29 Iunie, fiind ședința a 6 a literară a Reuniunii, comitetul ei a ținut să și facă darea de seamă în fața unei mulțimi de preste 100 persoane despre toate fapăturile dela ultima ședință încoaci. Sumarele ședințelor administrative, cetite de notarul Duca, arătatuneau cum Reuniunea cinste a făcut neamului prin aranjarea frumoasei conveniri sociale, împreunate cu însemnat câștig și moral și material apoi prin participarea corului mixt la sărbările iubilare ale Reuniunii „Eintracht”, ce-și sfințise steagul. Ordinea, disciplina și pășirea deamă a fiecăruia au fost mult laudate de oaspeții industriași, aparținători tuturor naționalităților din orașul nostru și din celelalte centre ce și au trimis reprezentanți la sărbări.

Pe lângă acestea sărbări de veselie, Reuniunea nu și-a uitat de a lua parte și la o sărbare dureroasă, la înmormântarea modestului culeg-tipograf Traian Vestemean, acest model de băiat cu purtări bune și de o hărnicie ce l-a dus în cea mai frumoasă vârstă a juneței în mormântul urlat de lacrimile părinților, a colegilor și a cunoscuților. Fie ca mângaierea adusă de Reuniune neconsolaților părinți ai neuitatului Traian, răsplătită să fie cu jertfele, ce se aduc pe altarul cauzelor bune, înbrățișate cu atâta desinteresare de cărmăcii Reuniunii meseriașilor nostri.

După cetirea sumarelor, prezidentul Tordășianu, referindu-se la finele anului școlar, când școlarii aleargă la părinții lor cu secreșul mulțumitor sau nemulțumitor al unui an plin de jertfe pentru părinți, recomandă acestora ca de pe acum să chibzuiască cu sânge rece asupra alegerii carierii pentru fii lor. E timpul ca s'o rupem cu trecutul, când »domnul» ținea de a sa sfântă datorință de a face numai »domni» din fii săi și țaranul econom de a face numai economi din toți fii săi, fără a ținea seamă de facultățile mentale ale băiatului și fără a ne gândi mai ales la marile cheltuieli, ce le avem cu copiii nostri până percurg lungul șir de ani, în cari au să-și facă toate studiile, după absolvirea cărora »domnul absolvent» nu odată nevoit este a lua lumea în cap și a apela și pe mai departe la spriginul bănesc al părinților, ajunși și ei la sapă de lemn.

(Va urma).

Unele boale ale porcilor.

Porcii sunt animale foarte folosite și se produc cu mare spor. Sunt omnivore și ne dau carne, grăsimi, pele și păr. Ei se îngrășe foarte iute. Ei sunt de rasă Europeană și de India.

Aflându-ne în timpul călduros prezentez:

Mijloace practice contra colerei porcilor

Cele mai eficace mijloace contra acestui morb. numit și *Pneumocenterita infecțioasă* a porcilor, este *vacinațiunea* (altoirea, bubatul sau posăitul).

Marele învățat francez Pasteur cu invențiunile sale miraculoase, cu vaccinurile preparate contra turbărei, a dalacului (cărbonului), contra talanului, a dat anză la diferiți doctori veterinari și alți experimențatori de a căuta mijloace și a lupta contra diferitelor boale epizootice. Aci pe terenul acesta avem accide carbonoase, antirabice, antidifteritice, antistreptococice și contra *brânței infecțioase a porcilor* etc. Toate sunt de mare folos a le ști, dar' e mai bine când vitele sunt sănătoase și nu avem lipsă de atari curative.

Contra colerei porcilor mai bune rezultate a dat vaccinul preparat de: Peteri Preisz și mai bun al lui Bruschettini. Cel din urmă merită a fi mai des aplicat, căci a dovedit rezultate de tot folositoare.

Aplicațiunile deja făcute ne dau:

a) O singură vacinație (de 3 cm. cubici) are o acțiune ușoară și de o mică durată, căci folosește numai contra unei infecțiuni blânde de coleră, nu însă în cazuri violente.

b) O singură vacinațiune repetată la 3 luni are efectul aproape ca și cea de sub a.

c) Două vacinații (de 3 cm. cub.) făcute la interval de 4—6 zile la un cârd de porci sănătoși, imunizează (se prinde) la 10—12 zile complet și garantează cel puțin pe un an contra colerei porcilor de orice soi.

d) Fiind porcii bolnavi greu sau în agonie de coleră, ori în leziuni abdominale și plumănare în două cu moartea, nu scapă decât mici cazuri de moarte, dar' făcându-se cele două vacinații din vreme se vindecă cu 2 vacinații făcute între 3—6 zile.

e) La o turmă de porci deja bolnavi de coleră, două vacinațiuni făcute între 3—6 zile, ajută ca îmbolnăvirea să înceteze la 10 zile după prima vacinare, ba curmă și mortalitatea.

f) Vacinarea să se facă la timp puțin cald și la loc desinfectat.

g) Nu folosește vaccinul Bruschettini în pneumocenteritele asociate cu brânca infecțioasă și cu pleuropneumonia contagioasă a porcilor.

h) Precum s'a, pretins infecțiuni de coleră, nici odată n'a determinat și nu poate determina.

Vaccinul să se procure direct dela laboratorul »Bruschettini« din Turin în Italia.

Bibliografie.

Au sosit la redacțiunea acestei foi în decursul unei trecute următoarele cărți și broșuri spre publicare:

1. *Efectele publice* de Ioan I. Lăpădatu, profesor de științe comerciale. Editura »Revistei Economice« S. Biu, 1905. Vezi aprecierea publicată la alt. loc.

2. *Băncile Române din Transilvania și Ungaria* de Constantin Pop, funcționar la centrala inst. de cred. și econ. »Albina« din Sibiu, 1905. Editura »Revistei Economice«.

3. *Legile grăntierilor născădueni*, de Dr. Victor Onișor, despre administrarea pădurilor, regularea proprietății, contractul din 1872 și pacea jude țătorească din 1890, cu ordonanțele de executare și explicări. Bistrița, 1905.

4. *Monografia comunei Măderat* (Magyarad) lucrată de Petru Vancu, învățator. Arad, 1905. Tipografia d'ecesei gr.-or.

5. *Notițele asupra vermilor de mătase* și cerculara privitoare la creșterea lor adresată agenților domeniului Coroanei de dl. Ioan Kănderu, București, 1905.

6. *Convorbiri literare* Nr. 6. Editura librăriei Sococu & Co. București, director Ioan Bogdan (de originea din Brașov)

C U P R I N S U L G. Murnu. — Blahava legendă populară. N. Iorga. — Dela București la Gherghița (impresii de călătorie). E. Carcalechi. — »Junimea« și Alecsandri. E. Carcalechi. — Scriitori de V. Alexandri către dl. T. Maiorescu, G. Oprescu. — Ceva despre monetele lui Alexandru Lăpușeanu și Despot Fraclidul. Ștefan D. Popescu. — Localizarea industriilor în România (studiu de geografie economică). Const. Moisil. — O nouă inscripție găsită în Dobrogea. Dr. Gh. Alexici. Colonii române în comitatul Torna. I. Petrovici. Adaos la studiul celor două logici. Dări de seamă și comunicări, de G. Murnu, I. Ursu și N. Dobrescu.

Efecte publice de Ioan I. Lăpădatu, profesor de științe comerciale. Sibiu 1905. Preț 1 cor.

Acesta este titlul unei nouă lucrări a domnului Lăpădatu, apărută ca Nr. 3—4 în »Biblioteca băncilor române«, edată de »Revista Economică«.

În această lucrare a s'a, autorul, după ce ne arată cum s'a dezvoltat efectele publice și cum se împart, trece și se ocupă în mod amănunțit de *Imprumuturile de stat*, explicându-le din toate punctele de vedere. În legătură cu natura și importanța lor ne arată cari sunt împrumuturile temporale, cari perpetue, cum se face emisiunea bonurilor de tezaur, obligațiunilor, rentelor, lozurilor etc. la noi și în alte state, cum se amortizează și ce sunt și cum se fac conversiunile.

Capitolul următor îl formează *Scrisurile fonciare și prioritățile*, în care după ce se arată și importanța economică a acestor hârtii de valoare deasemenea n-se explică modul cum se pun în circulație și cum se amortizează. Tot aci se tractează și obligațiunile

nile comunale, înrudite ca gen cu scrisurile fonciare.

Urmează apoi a doua categorie principală a efectelor publice, *acțiunile*, la cari ca și în capitolele precedente, ni-se dau bune explicațiuni despre natura, importanța și felul acțiunilor, acțiunilor cu prioritate, biletelor de folosință etc. În sfârșit ca capitol final ni-se dă o descriere amănunțată a *celor mai însemnate efecte publice din Monarchia Austro-Ungară* arătându-se la fiecare efect când și cum s'au emis, cum și până când se amortizează, în ce sumă sunt titlurile singuratiche, câtă dobândă aduc, când e scadența cupoanelor, între ce sume variază cursul etc.

Din toate aceste se poate vedea, că această lucrare va putea fi citită cu interes și folos de ori și cine, în special de cei ce ocupă funcțiuni la băncile noastre.

Recomandând-o în atențiunea celor interesați, amintim că se poate procura dela autor sau dela redacția »Revistei Economice« și Librăria arhidiecezană din S. Biu pe lângă prețul de 1 cor. plus porto.

ȘFATURI ÎN ECONOMIE.

Când să se facă cositul ierbei. Prin multe ținuturi există și acum între popor părerea că cositul ierbei să se facă după ce se coace sămânța ei, adevărat înainte de a începe secerișul. Această idee este tare greșită, căci în acest timp iarba cuprinde o multime de substanțe uscate care sunt lemnoase și greu de mistuit. Materia albuminoasă a plantei se află atunci îngrămădită în sămânță, care în astfel de împrejurări cade și se pierde. Dese începe coasa prea de timpuriu iarși se perde o mare substanță nutritoare, căci pe de o parte substanțele albuminoase sunt nedesvoltate în plantă pe pe altă parte substanțele de plantă să împuținează. Cel mai potrivit timp de cosit este, când firele de earbă și plantele din grădini și din livezi încep a înflori. — În acest timp de coasă se găsește în plante substanță nutritoare și mistuitoare, deci un nutreț excelent. Vor susține unii proprietari, că cosind astfel earba, nu rămâne sămânța pentru viitor. Aceasta nu se perde, căci vântul aduce sămânța din toate părțile, apoi primăvara după o ploaie, floarea de fân aflată prin poduri și peunde a stat fânul să se arunce prin livezi, nu în gunoai și să se peardă în zadar. Însă mai bine se recomandă ca tot la 5 ani să se înprospeteze aruncatul sămânței cu o calitate nouă de sămânțe în toate grădinele și livezile.

Aceasta s'a scris spre orientare și întrebunțare, căci vedem că acum fânul se vinde cu maja metrică și fiind floare în el trage mult, are mare câștig apoi profită și la otavă.

Războiul ruso-japonez.

Luptele pentru a se ocupa întreaga Insulă Sachalin de pe teritoriul rusesc decurg însă în favorul japonezilor. La 10 Iulie Rușii au fost respinși de japonezi la *Wladimirovka* și *Blijneje*, ocupând pozițiile. Rușii retrăgându-se spre Nord au putut rezista câțva însă, la 12 Iulie iau atacat cu energie și au respins pe Ruși până la *Manca*. Rușii perdură 150 de oameni. La 18 c. ne sosit știrea că Japonezii bombardează coasta *Maiputși* din Sachalin *Lienevici*, este încă viteaz pe câmpul de războiu. *Rossevult* se interesează foarte serios de încheierea unui armistițiu între puterile beligerante.

Aviz. Înștiințăm pe toți iubiii cetății, că deși am publicat de trei ori spre orientare că vom sista expediția foaiei noastre pentru acei Onor. abonenți, cari încă n'au trimis și nu și-au reînnoit abonamentul, totuși mai aducem și jertfa aceasta, trimițând și acest ultim număr, în speranță că, cetății nostri să vor acomoda, cel puțin acum avizelor noastre și nu vor aștepta alte dispoziții neconvenabile!

Administrația
„Bunul Econom”

Un dar abonenților noștri: Toți abonenți cari și-au acuitat taxa anului curent la foaia noastră „Bunul Econom” pe toamnă vor primi gratis un dar frumos, adică un *călințar ilustrat de părete pe anul viitor 1906.*

Collaboratorii revistei noastre sunt: *Ioan I. Lapădat*, profesor și secr. II. al as. *Victor Tordășau*, funcț. cons. și Pres. mes. rom. *Ioan G. G. G. G.* inv. dirigent. *Nicolae Iancu* refer. reu. econ. *Timișoara Gavril Todica*, contabil *Ioan Trița*, notar com. *Victor Achim* absol. șol. sup. și *Demetriu Iarca*, colliator intern.

NOUȚĂȚI

Necrolog. Dr. Ioan Mihu, în numele său și al tuturor rudeniilor sale, cu inimă plină de durere aduce la cunoștință trecerea din viață a mult iubitului său frate **Simeon**, urmata în frageda tate de 20 ani, după lungi și grele suferințe, la casa părintească din Vinerea, Mercuri în 6/19 Iulie 1905.

Rămășițele pământești ale defunctului s'au aşezat spre odichnă vecinică Joi în 20 Iulie a. c., după prînz la 4 ore în cripta familiară.

F.e. 1 odichna lină!

Notă jurnat Român. În 3/16 Iuliu a. c. a apărut în Lugos o foaie populară română sub titlu „*Bănatul*” al cărei redactor

și editor este celebrul director al ziarului „*Drapelul*” Dl. *Dr. Valer Brăniște*. Apare odată în săptămână, îi dorim succes bun.

Congres didactice. Vinerea trecută s'a deschis în București (România) congresul dascălilor în sala Ateneului, la care sunt obligați a participa toți institutorii și învățătorii din regatul român.

Mare fundațiune. a făcut în Cluj Dl. *Stefan Havassi Bașeanu*, testând toată averea sa (circa 100,000 coroane) bisericii greco-cat. din Cluj în scop de a se edifica nouă biserică în acest oraș. Meritul donator ce are etatea de 74 ani și a rezervat numai uzufructul acestei averi pe viață. Trimite Doamne mulți astfel de benefactori la neamul nostru românesc!

Examenele la Institutul nostru teologic-pedagogic din Caranebeș s'au ținut conform programelor publicate în foaia dieceșii și sub prezidiul I. P. C. S. Domoului Flaret Măsta, arhimandrit și vicar-episcopesc. — Tot sub prezidiul înalt Prea Cuvioșiei Sale și în prezenta domnului inspector regesc de școale L. Sándor s'au ținut începând din 21 până în 25 l. c. examenele de calificare învățătorască. S'au supus la examen din toate obiectele 19 inși, iar la examene de emendare 9. Au prestat examenul cu succes bun: *Moise Băcila*, *Ana Corga*, *Ioan Căprița*, *Stefan Dragulascu*, *Zaharie George*, *Damian Izvernicean*, *Niculae Popoviciu* și *Ioan Sărbu*; cu suficient trei inși, iar unul a repășit. Ceialalți au căzut din 1—2 studii.

Himen. *Simion Nossă*, d'n M. Iuan, cand dat de preot, și *Anița Tronca*, din Bărcaimică, fidațați.

Podul peste Olt. Din F. g. raș se scrie, că s'a început construirea podului peste Olt. Amânarea a provenit din cauza examinării petrilor de construcție. S'a hotărât să se aducă piatra dela Deva. Ministrul a aprobat hotărîrea și lucrările s'au început din 10 Iulie a. c.

Mare grindină a căzut în ziua de Săn Petru pe hotarul comnei Gelmar. Dauna este considerabilă, căci parte mare din fructe nu erau încă secerate; cucuruzele încă s'au spinterat, ear asgurate n'au fost mai de loc. Aceasta se poate cugeta și ca pedeapsă dela D-zeu, căci unii oameni azi sunt tare închinăți patimei beției și mulți au lucrat în zi de sârbătoare.

Dl. Dr. Ioan Fruma, avocat în Sibiu, s'a înscris membru pe viață la „Reuniunea sodalilor români d'n Sibiu”, cu taxa de 50 cor.

Subvenție. Ministrul de culte al României a dat o subvenție de 2000 lei revistei „*Familia*”. Frumos dar și la bun loc dat, însă oare n'ar merita și altele?

Necrolog. *Elena Mandea n. Pandrea* a răposat în Cluj la 1/4 Iuliu a. c. în fra

geta ei juneca, numai după 1 an de căsătorie. Regretele noastre:

Dl. Dr. Nicolae Schiau s'a deschis cancelarea de avocat în Mărcurea. Îi dorim prosperare.

O mind de marmoră, s'a aflat de curând în hotarul comnei Arpaș (com. Făgăraș) cu cea mai aleasă calitate de marmoră („carrara statuarea și bianco pain”). Un metru cubic valorază până la 2000 cor. Numai în Egipt se mai găsește astfel de marmoră. Teritoriul este însă al statului și s'a dat în arandă societății minere *Pauly și Comp.* din Sibiu însă sunt tovarăși și mai mulți români din România. — Iată un bun izvor de venit al statului pe timpul crizei și a nelincasărilor de dare.

Luptă cu boambe contra alcoolismului. Există la New-York (America) o reuniune de temperanță, care înzădar s'a luptat până acum contra birturilor, contra alcoolului. Acum au început să folosească alte mijloace. De pildă în una din zile trecute au aruncat în aer cu ajutorul bombelor foarte multe crășme și birturi, făcând pagube colosale. Opt sute de ferești s'au spart în urma exploziei. Paguba e de cel puțin un milion dolari (5 milioane coroane). Din fericire n'au explodat toate bombele, în număr de 300, ci numai vie-o câteva. Conducătorii reuniunii de temperanță au fost arestați.

Dela **Expozițiunea din Sibiu** să anunță și publica, că nu este adevărată fama, că bisericilor și instituțiilor ei și ale școalelor, ar fi *intersis* guvernul țării participarea la serbările aranjate pentru inaugurarea „Muzeului”. Detalii vor urma.

Conflict la granița româno-maghiară în aproape de Petroșeni. Desepe vărsarea de sânge dela hotarul între România și Ungaria în apropiere de Petroșeni *Drapelul* scrie: Muncitorii ferestralii dela Cimpa, români gr.-or. ungureni, au aranjat, ca de obicei, în ziua de Sânziene (*Drădaica*) petrecere poporă la granița româno-ungară. La petrecere au venit și câțiva Români din România (grănitieri) și și-au petrecut în bună înțelegere cu frații lor din Ungaria. Detașamentul militar român, care paza granița, se uita dela hotar la petrecere. Pe deal a venit și comandantul grănterilor români, un sergent major, și a poruncit Românilor din România să se rentoarcă la granița. Aceștia însă au zis că voesc să și petreacă puțin și ei. Atunci sergentul a comandat foc și soldații au dat o salvă în aer, la ce Români din România s'au rentors la hotar. Cu ei s'a dus din întâmplare și un ungurean. Pe acesta grănterii români — la porunca sergentului — l-au prins și l-au legat. Intr'aceia 2 gendarmi maghiari, cari au ziseră pușcături, s'au suit pe deal și au cerut eliberarea ungureanului deținut. Comandantul a chemat pe gendarmi la constătuire, apoi a poruncit soldaților să i prindă. Soldații i-au prins, i-au dezarmat și

s-a legit. Ungurenii au venit acum si ei la hotar si au pretins eliberarea prizonierilor. Luand ei pe cine amenintatoare, sergentul roman a comandat foc si soldatii a dat o slava asupra Ungurenilor. Un om ranit de moarte a munit pe cineva care, altul s'a ales cu rani grave. Cercetarea decurge cu mare energie atat din partea Ungariei, cat si din partea Romaniei.

Matrozi vasului „Potemkin” in Romania. Matrozii captivati al vasului rusesc rescratit »Potemkin» au fost impartiti in diferite orase din Romania, si anume la Braha au fost transportati 84, la Focșani 63, la Galati 120 (intre matrozii acestia se afla multi Romani din Basarabia), la Barlad 40. Pretutindenea sunt primiti si salutati cu simpatie. Toți raman in Romania si au fost angajati ca lucratori. Inainte de a se despartii de oalta, a primit unul din ei, cu numele Kuribuko, o scurta alocuțiune indemnându-l la liniste si ordine si sa fie cu recunostinta fața de Romania ospitala.

Fără nici un reclam crucea sau steua după electro-magnetică a D-lui Müller Albert, Budapesta V. Vacász utca 42/G a devenit renumita in toate partile lumii.

Foarte multi după folosința crucei sau vindecate de boale vechi, așa încât dela acestea in toată ziua sosec scrisori pline de mulțamire. D-lu fotograf Esschild Adolf din Cservenka următoarele au scris: „De mult timp trebuie sămi arăt marea mulțamire ce o am față de aparatul aflat prin Domnia-Ta, asta inse cu adinsul am tăcut-o până acum, de oarece cu cea mai mare curiositate am așteptat a afla, că nevasta mea, ce cu ajutoriul crucei R. B. 86967. deveni iarăși de boala avută prin urmare cu cea mai mare bucurie constate, că nevasta mea, care durind-o peptul și stomacul avea în genere lipsa poștei de mâncare, dureri de cap și multe alte boale, cu ajutoriul aparatului D-voastră sau făcut pe deplin sănătoasă, prin urmare aparatul D-voastră sunt silit al lauda și al recomanda fiecărui suferitor de boale.

Prețul aparatului mare 6 coroane.

Corneliu Demeter. Apotecar in Orătie. Apoteca N. Vlad are de vânzare »peronospin» mijloc aplicat cu cel mai mare folos in contra peronosporiei, la stropirea viilor.

A easta e probat ca cel mai bun, și prin folosința s'a dovedit a fi mai cu efect ca piatra vântată sau alte asemenea mijloace, și e totodată cel mai lesne. E preparatul meu propriu. Prețul unui pachet 40 fil. Fiecare pachet e provăzut cu numele meu, și cu instrucțiune de întrebunțare.

Stropirea cu »Peronospin» e mai bine dacă s'a face in zi senină, pe timp noros și ploșos, nici contra vântului.

Dar »Peronospin»-ul, afară de vîi s'a poate folosi cu efect admirabil contra boalei de grumpene, cum și la stărpirea omideilor și insectelor stricacioase la pomi, contra păduchilor de trandafiri (la trandafiri fără var), și la desinfectarea cotețelor de galițe.

Tergările din Ungaria, Transilvania și Banat.

Dela 3 Iunie — 9 Iulie v. 1905.

Duminică	10 Gherli.
Luni	11. Dicio-Sân-Mărtin, Gilău, Ó-Pécska
Marti	12 Aradoni, Buiaș, Cobalm, Oravița
Mercuri	13 Alba-Iulia, Huedin, Paraid.
Joi	— — — —
Vineri	15 Buza.
Sâmbătă	16. Scrdă-Murășului.

Calendarul vechin și nou al săptămânii.

Dumin. a 5-a după Răsărit, cy. Mat. c. 8. g. 4. v. 5

Dum.	10. 45 Mart. din N'coș	23 Apolinar
Luni	11. N. Bufenița	24 Cristina
Marti	12. M. Proclu și Ilar.	25 Iacob A.
Merc.	13. Siao J. Arch. Gavril	26 Ana
Joi	14. Ap. Achila	27 Pantelimon
Vineri	15. M. Chiric și Iui	28 Inocent
Sâmb.	16. M. Antiozen	29 Marti

Redactor res. VASILIE DOMȘA protopresbiter.

Anunt.

O cassă de fer mare (Wertheim & Wiese) și o ladă solidă de fer se află de vânzare

la adm. tipografiei »Minerva» in loc

Tot acolo se află *praf de var-carbolic* pentru desinfectare. Costă: 100 kgr. 40, cor. 1-kgr. 40 fileri.

Pentru 5 coroane

trigat 4 1/2 kilograme (c. a. 50 bucăți) puțin deteriorat dar fin

SĂPUN DE TOALETĂ

alca frumos, de rose, crin, iorgovan, vioarele, reședă, lăsmiu și lăcrămoare — Pe lângă trimiteră inainte a sumei sau cu rambursă trimite:

Alexandru D. Scheffer
Budapesta, VIII. str. Bezerédi nr. 3.

De vânzare

din mână liberă se află la subscrișul in *Cujir* o mașină agricolă bună de imblătit cu cai; umblă in carele și cu ciur bun. — Costă numai **300 coroane**, doritorii să se adreseze la **Petru Mărginean.**

„D A C I A“

institut de credit și economii, societate pe acții.

Reședința societății: **Orăstie** (Szászváros, Broos).

Birourile societății se află in casele proprii:
(Strada Berăriei nr. 12).

Capital social 100.000 cor.

Operațiunile societății sunt:

A) primește depuneri spre fructificare.

a) depuneri fără anunț până la 100 cor. 5 1/2 %.

b) depuneri mai însemnate cu anunț de un an cu 6%.

c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni culturale ori cu scop de binefacere cu 6%.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plătește prin institut.

Regulamentul special pentru depuneri se cuprinde in libelul de depuneri.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se rezolvă fără întârziere.

B) Acoardă credite personale pe lângă cambii.

C) Acoardă împrumuturi pe efecte.

D) Acoardă împrumuturi pe lângă siguranță hipotecară.

E) Institue ramul de amanetare pe aurituri, argintării, pe lângă dispozițiile legale existente, procurarea și concesiunea forului competent.

F) Cumpără și vinde efecte publice, pe cari in cas de lipsă le poate lombarda.

G) Cumpără și vinde realități.

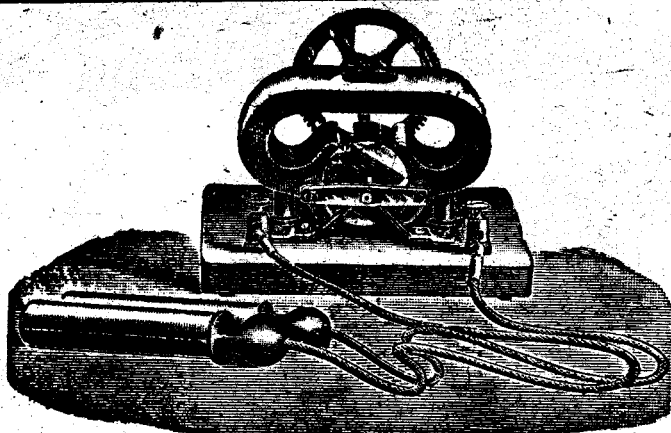
H) Cumpără și vinde orice lucruri mobile.

I) Tot felul de întreprinderi comerciale și economice, in societate cu alții ori singură.

K) Finantează patente.

L) Arăndează și exarăndează realități și alte drepturi și întreprinderi de tot soiul.

22 — Direcțiunea.

„ELEKTROPHOR.“

Aparatul original american electro-medical se poate singur folosi, contribuie la întinerirea și lungirea vieții.

Electricitatea este viață!

Dau sfat tuturor omenilor de o construcție mai slabă să și procure acest aparat, căci el conținând electricitate, întărește nervii, reînnoiește sângele, agerește simțirile, activează o lucrare normală a sângelui și a sistemului nervos, scutește de multe morbururi.

Dr. Bourg, membru al facultății de medicină din Paris astfel raportează: Prin intrădușterea acestui aparat s'au vindecat nu numai podagra, reumatismul, junghiri, histerie, astmă în sute de cazuri, alinând toate acestea, unde măiestria și dibăci medicilor fu zadarnică, dar a ajutat la toate boalele de nervositate, dureri de cap, colică, surdități de urechi, insomniă, hypochondrie, cu deosebire la hemoroide a evaluat în câte-va zile, une-ori deja după cât-va ore o alinare miraculoasă și îndoseși la cele mai prele morbururi femeiești afaiă bolnavele tămăduire sigură și chiar la femeile în stare lincucvență. Prețul urui aparat mic complet 20 coroane. (Ni mai pentru cei tare simțitori). Prețul unui aparat mare complet 30 coroane. (Pentru vindecarea suferințelor cerbicoși). Trimiterea se face cu mandate postale sau prin ramburs.

ANTREPRISA ELECTROPHORA 27-40

Budapesta, VIII. strada Aggteleki Nr. 15/E.

„MINERVA“ institut tipografic în Orăștie.

Efectuește ori-ce lucrări aparținătoare artei tipografice.

Casse de fer și oțel sigure contra focului și spargerii

pentru păstrat bani, registre și documente în toate mărimile și formele.

Soliditate garantată.

Prețuri eftine.

A se adresa la: Prima fabrică transilvană privilegiată ces. și reg. de casse de fer și oțel

alui

R. ÖSZY

Sibiu — Nagyszeben

Strada Dumbrăvii Nr. 3. Strada Bruckenthal Nr. 5.

Preț curent ilustrat se trimite la cerere gratis și franco.

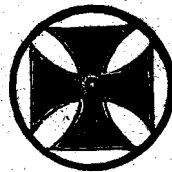
Cruce sau stea dublă electro-magnetică.

Patent Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta.

Nu e mijloc secret.

vindecă și înviorază

pe lângă garante.

Deosebită atențiune

e a se da împreju-

rării, că acest aparat

vindecă boale vechi

(190)

de 20

de ani.

70-

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, finituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, ausul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și la picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare norma a a medicului se vindecă prin electricitate. In cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii, cari pretuiesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul »Volta« deoare-ce »Ciasul-Volta« atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apretiat și cercetat. Deja efinăitatea crucei mele electro-magnetice o recomandă îndeosebi.

Prețul aparatului mare e 6 cor. Prețul aparatului mic e 4 cor. folosibil la morbururi cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Expediție din centru și locul de vânzare pentru țeară și streinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V. strada Vadász 42 G. colțul strada Kálmán.

THE MUTUAL

Societate pentru asigurări de viață în New-York.

Averea insti-utului la 31 Decembrie 1904 a fost

2.284.862.000 franci.

Contractele dela »The Mutual« sunt neatacabile după doi ani dela datul subscrierii. După un an de valabilitate se plătește suma asigurată și în cas când moartea a provenit din sinucidere sau duel. Contractele dela Mutual sunt libere de ori-ce restricțiuni atât cu privire la locuință și călătorii cât și cu privire la împlinirea datorinței militare în cas de răsel pe uscat și pe apă. Afară de aceasta acei indivizi cari sunr în armata comună ces. și reg., la marină, precum și rezerviști dela armata teritorială (honvéd) și glotașii în cas de mobilizare și răsel sunt asigurați cu valoarea deplină a sumei asigurate din contract fără cea mai mică detragere și fără de a se plăti pentru acest favor vre-o taxă deosebită.

Agentura principală în Ungaria:
Budapesta, VI., Andrassy-ut 20.

Totfelul de îndrumări și deslușiri se dau cu plăcere și la administrația acestei foi. 14-52

Nu există

Săminte agricole și de grădină mai bune și mai recomandabile

ca acelea, care le expediază de 28 ani

MAUTHNER ÖDÖN Furnisorul Curții Regale în BUDA-PESTA.

Cancelaria și depozitele: Str. Rottenbiller 33. Localul de vânzare: Str. Andrassy 23.

(139)

Catalogul ilustrat, de 226 pagini, se trimite la cerere gratuit și franco.

25-52